

Ishaja vsak vonesek in četrtek po poldne.
Stanje za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrtek leta 4 L. Za inozemstvo celo leto 11 L.
Na naročila brez dostane naročnine se ne moremo oziратi.
Odgovorni urednik: Poide Kempfer.

GORIŠKA SIKALA

Štev. 44

V Gorici, v četrtek 5. junija 1924.

Leta VII.

J. Beli Josip Simpas

frankirana
a se ne sprejet
i. Oglas je ra
cunajo po dogov
ru in se plačajo v
naprej
List izdaja konzorcij
GORISKE STRAŽE
Tisk. Juch v Goric
via Morelli 16.
Uprava in uredni
ulica Mamelj 5.
(prej Scuole).

Moč delovnega ljudstva.

Človek je razumno bitje. Vse njegovo delovanje mora biti smorenje uravnano in le tedaj ima živilska borba pravi smisel. Duševno in gospodarsko delo posameznika in družbe mora biti usmerjeno proti enotnemu cilju, drugače je delo največja muka in največje breme za človeka. Danes opažamo pri posamezniku, v družini, pri stanovih, narodih in državah nemir, nedovoljnost, razravanost, ki jasno govori, da se je v človeku ubil smisel za življenje.

DUH NAŠIH DNI.

Velika večina ljudi danes ne živi več, temveč hira in vegetira; družinsko življenje je zlasti v meščanskih in v delavskih krogih izpod rute; med stanovi, narodi in državami ni nobene skupnosti, trajno se nahajajo v položaju napetosti, sovraštva, vojnih nevarnosti. Živimo v ozračju, ki je do vrha napolnjeno s krivicami, z željo po prelivanju človeške krvi, z duhom izkorisčevanja onih, ki nosijo skrb za preživljaj in prehranjevanje človeške družbe.

ALI NAJ BO TO SMISEL ŽIVLJENJA, DA SE 90 ODŠTOKOV LJUDI NEPRESTANO MUČI V NAJHUJSEM BOJU ZA GOLI, TELESNI ŽIVLJENSKI OBSTOJ? ALI JE MOGOČE, DA BI ČLOVEŠKA DRUŽBA NEPRESTALA, ČE MORA TEH 90 ODŠTOKOV MIRNO GLEDATI, DA GRE POLOVICA NJIHOVEGA DELA IN TRUDA V MIRNEM ČASU V NENASITNE ŽEPE GOSPODARJEV DANAŠNJE DRUŽBE?

V RAZKROJU.

Družba, v kateri je velika množina ljudi, ki MORA živeti samo radi tega, da si obvaruje golo življenje, samo radi tega, da JE in ki ustvarja le radi tega, da lahko pozneje uniči ustvarjene vrednote, ne more na dolgo obstati.

ČLOVEK je danes mrtev, ker je vse njegovo delovanje protirazumno, ker je izgubil izpred sebe živilski smoter. Naravno je zato, da se vije današnja družba v najtežjih krilih, da ječi pod najhujšimi nasičili, da se meče sem in tja v najtežji duševni anarhiji.

GLAVNI VZROK ZLA.

Zagospodarili so nad vsem javnim življenjem ljudje, ki ne priznavajo nobenega zakona nad seboj, ki ne priznavajo nobene oblasti nad človekom in človeško družbo, ki se nočejo pokoriti zakonom vesti, ki postavljajo sebe nad večne BOŽJE zakone pravice in ljubezni. Gospodovaleci javnega življenja so pa znali potom šole, potom knjig, potom gledališč in drugih najrazličnejših sredstev zanesti tudi med širše ljudske sloje in posebno med sloj delavstva nauke liberalizma, da je človek popolnoma svoboden in neodvisen od božje avtoritete in njenih večnih zakonov.

SMERNICE DELAVNEGA LJUDSTVA.

Oblast in zakoni morajo biti. Brez vsake oblasti in zakonov bi zavladala v človeški družbi še večja anarhija, še večje brezvladje in nasilje ko danes. Delovno ljudstvo ima smo dve izberi: ALI HOČE BITI PODREJENO OBLASTI IN ZAKONOM GOSPODARSKO IN DUSEVNO MOČNEJŠIH LJUDI, ki mu predpisujejo svojvoljno kaj in koliko mora delati, kako mora živeti, kako in kje se mora izobraževati, kako mora vzgajati svoje otroke i. t. d.

Ali hoče vso svojo srečo, ves svoj trud, ves plod svojega dela zaučati večkrat samo enemu človeku ali pa neznačnim skupinam, ki so znači z dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi dokopati se do vodstva in vlade nad njim!?

DELAVNO LJUDSTVO, STREZNI SE!

Druga pot je pot krščanstva in krščanskega socializma. Delovno ljudstvo se bo osvobodilo modernih suženjskih političnih, gospodarskih in kulturnih verig le tedaj, če bo korakalo v boju proti izkorisčevalcem v enotnih in v sklenjenih vrstah. V vsej svoji celoti se mora ukloniti božji avtoriteti in večnim zakonom pravičnosti in ljubljenosti. Le tedaj bo uklonilo tudi gospodarsko, duševno močne današnje gospodarje, da bodo tudi oni spoštevali večni zakon in zakone, ki jih bo proglašalo delovno ljudstvo v svojih zbornicah ob svitu večnih idej. To je temeljna misel krščanskega socializma, da ne sme biti človeka — in če tudi je obdarjen z največjimi duševnimi darovi — ki bi bil izven zakona.

Ta misel mora biti vodilna za kmečko-delavsko ljudstvo v borbi za svojo svobodo in smisel življenja, v borbi za ozdravljenje današnjih nečloveških družabnih razmer.

Kaj se godi po svetu?

Po burnih sejah minulega tedna, o katerih je napisal Besednjak v našem listu deloma zadnjici, deloma pa poroča še danes, sta se vršili v torek in sredo dve bolj mirni seji rimskega parlamenta. V razpravi je bil oba dni odgovor na kronski govor. Na torkovi seji je govoril med drugimi tudi poslanec Mancini, ki je v imenu delavstva izjavil, da kronski govor ne odgovarja resničnemu položaju države. Sedanjem režim tlači delavski stan in je najbolj nazadnjaški v Evropi. „Na bajonetih ni mogoče dolgo sedeti“, je vskliknil ob zaključku posl. Mancini. Na seji v sredo je govorilo tudi več opozicionalnih poslancev. Ostrosti bičala sedanjo vlado bivši član Mussolinijevga ministra demokrat Di Cesare in republikanec Facchinetti. Proti vladu sta nastopila tudi ljudovec Gronchi in Sardinec Lussu.

Dr. Besednjak govor.

Na tej seji je govoril tudi naš poslanec dr. Besednjak. Njegov govor, katerega danes še nimamo, bomo priobčili prihodnjič v celoti. Italijanski listi ga priobčujejo v obširnem izvlečku, toda tako nepopolno, da ga ne moremo posneti. Očividno je dr. Besednjak s svojim prvim nastopom v rimski zbornici vzbudil splošno pozornost. V glavnem se je bavil v svojem govoru z nasilstvi in nezakonitostmi, ki so se vrstile pri nas za časa volitev. Medkllice mu je delal tudi ministar Mussolini, kateremu je dr. Besednjak v podkrepitev svojih trditev pokazal sliko po nedolžnem ustreljenega Antona Strancarja.

Krvavi dan v Trbovljah.

Zadnjo nedeljo so se odigrali v Trbovljah v Sloveniji vsega obžalovanja vredni krvavi dogodki. Kakor znano tvorijo Trbovlje središče socialdemokratične in komunistične delavske organizacije v

Sloveniji. V Trbovliških dogodkih, katerih je zaposlenih na tisoče delavcev. Sedanja jugoslovanska vladha ne kaže nobenega umevanja za delavška vprašanja. Drži se na krmu s pomočjo kapitalizma, izkorisčanjem revnejših slojev in povendarjanjem neomejenega centralizma. Posledica vsega tega je, da je delavstvo skrajno vznemirjeno in nezadovoljno. Kakor po drugih državah se je tudi v Jugoslaviji razpasla nekake vrste fašistovska organizacija, tako imenovana »Orjuna«. Ta organizacija stremi, kakor pri nas fašizem, na podlagi neomejenega in brezobzirnega nacionalizma priti do moći in vladnega krmlja. Sedanja vladha jo sicer direktno ne podpira, pač pa namenoma dopušča, da nastopa in včasih tudi nasilno vrši svoje delo. Tako je bil v nedeljo dne 25. m. m. na Trati pri Škofji Loki ubit od članov te organizacije neki komunistični delavec. Ko je tedaj za zadnjo nedeljo napovedala »Orjuna« svoj pochod v Trbovlje, kjer je hotela razviti svoj prapor in med tamošnjim delavstvom započeti svojo organizacijo, se je polastilo trboveljskega delavstva veliko ogorčenje. Zastopniki delavcev so se obrnili do oblastev z zahtevo, naj se prepove »Orjuni« njeno slavje v Trbovljah, ker oni vsled razdraženosti ogromne večine prebivalstva ne morejo jamčiti za red in mir. Oblastvo se ni oziralo na te ugovore in je dovolilo »Orjuni« njen pohod v Trbovlje.

7 mrtvih, 15 težko in 40 lahko ranjenih.

Ozračje, ki je vladalo v nedeljo nad Trbovljami je bilo tedaj nad vse nevarno in grožče. Na eni strani ogorčeno in razburjeno delavstvo, na drugi strani neukrotljivi nacionalisti, ki hočejo prodreti v delavsko trdnjavu in tam zasaditi

svojo zastavo. Ko sta ta dva nasprotna si tabora trčila drug ob drugega, je prišlo do krvoprelitja, kakor jih malo pozna zgodovina Slovenije. Uradno poročilo pravi:

V nedeljo 1. junija, dopoldne ob pol 10. uri so prišli člani Orjune s svojimi prijatelji v Trbovlje in so se napotili v sprevodu na prostor, kjer bi se naj razvila zastava. Bilo je okrog 150 Orjunašev iz najrazličnejših krajev. Naenkrat je z neke strani padlo nekaj revolverskih strelov. To je bil znak za splošen napad. Streljanje in metež je trajalo nekaj nad dve minutih. V tem spopadu so bili ubiti trije Orjunaši in trije delavci in en gledalec, 15 je težko in 40 lahko ranjenih. Aretiranih je bilo 20 oseb. Ko se je za to zvedelo v Ljubljani, so pričele burne demonstracije. Padali so klici proti komunistom. Razbite so bile šipe na stanovanju dr. Lemeza. Demonstranti so vdrli v njegovo pohištvo. Ministrstvo za notranje zadeve je izdalо odredbo, da se manifestacije ne smej nadaljevati in da se morajo krive kaznovati.

»Slovenec« poroča o dogodku sledеče:

V nedeljo 1. junija, dopoldne okrog 10. uri, je vstopilo v razvijanje svojega praporja. Orjuna je bila bojno opremljena, deloma v uniformah, oborožena z noži, samokresi in ročnimi granatami. Pred Povšetovo hišo na Vodah, kjer je cesta zelo ozka, je stalo ob cesti več gledalcev. Iz vrst gledalcev se začujejo klici: »Doli Orjuna!« in podobno. Medtem se začene eden gledalcev proti eni zastavi ter jo prime. V istem hipu se začujejo streli. Gledalec, ki je skočil proti zastavi, pada zadet od krogla na tla. Takoj se začne streljanje od vseh strani. V hipu je bilo ranjenih več oseb, od katerih je do večera bilo 7 mrtvih.

Trboveljski dogodki so vsega obžalovanja vredni in morajo vsakega čutečega človeka globoko prestresi. Ali je potrebno, da se v političnem boju pretaka človeška križ?

Kakor pa je vse odsodbe vredno, da so hoteli delavci iztrgati orjunske zastave, tako tudi ne moremo odobravati, da hočejo »Orjunaši« z orožjem množiti svoje vrste. Smrt treh v cvetju let stoji Orjunašev: Fr. Slajpaha, Stančka Žnidaršiča in Žarka Boltavzraja, je brezvonomno zelo tragična. Nič manj pretresljiva pa ni smrt treh rudarjev, ki so postali žrtev preveč razgretega političnega strankarstva. Kakor obsojamo nasilja, pod katerimi moramo mi tukaj v Italiji večkrat trpeti, tako obsojamo tudi nasilja, ki se iz političnih ali nacionalističnih nagibov dogode kje drugod. Pomilujemo padle »Orjunaše«, kakor pomilujemo padle komuniste, smatrati jih pa ne moremo za kakšno narodno žrtev, kajti niso padli v boju za narodne svetinje, temveč v stremljenju, da dovedejo svoje politično načelo do zmage.

Atentat na avstrijskega kanclerja.

V nedeljo dne 1. junija se je vratil avstrijski kancler mons. dr. Sein-

pel iz Dunajskega novega mesta z vlakom na Dunaj. Ko je stopil na Dunaju iz vlaka, se mu je približal neki moški, ki se je vozil z njim v istem vlaku, in je vstrelil nanj. Krogla je zadela dr. Seipla v zgornjem delu telesa in mu je ostala v pljučih. Atentator je skušal bežati. Ko pa je videl, da ga zasledujejo, je obrnil orožje proti sebi in se težko ranil.

Stanje dr. Seipelovo je zelo nevarno. Ker boleha na sladkorni bolezni, ga ne morejo operirati in mu izvleči kroglje. Po zadnjih poročilih sicer ni trenutne neposredne nevarnosti, toda če se izemijo kakšne komplikacije, bi dr. Seipel najbrže podlegel. Vsled tega vlada v dunajskih političnih krogih velika vznemirjenost.

Vsi vedo, da je v prvi vrsti dr. Seipelova zasluga, če se je avstrijska republika rešila iz gospodarske propasti, v kateri je po prvih povojnih letih že tičala. Dr. Seipel je s svojo dalekovidno, smotreno in energično politiko preprečil katastrofo avstrijske krone in ustvaril trdno valuto, ki je spravila avstrijsko gospodarstvo zopet na zdrav tir. Vse stranke zato atentat najstrožje obsojajo in govori se celo, da bo vsled tega dogodka prišlo do zbljanja med meščanskimi strankami.

Atentator se imenuje Jaworek. Vipadal je socialistični stranki, toda se politično ni udejstvoval. Svoj čin je izvršil iz političnih nalogov, a najbrže ni imel nikakih zaveznikov.

Dogodki v Rumuniji.

Prejšnji teden je bilo glavno mesto Rumunije prizorišče velike eksplozije. V bližini kraljevega palata in zaloge blaga in muničije. Iz dosedaj še neznanih vzrokov se je muničija vnela in vse velikanske zaloge so zletele v zrak. V nevarnosti je bil tudi kraljev dvorec. Škoda je ogromna.

Vesti, ki prihajajo v zvezi s tem dogodkom iz Rumunije, so zelo različne in si v marsičem nasprotujejo. Med tem ko govore ene o velikanski škodi, skušajo druge to škodo zelo zmanjšati. Zlasti uradne vesti so zelo suhoparne in malobesedne. To zadržanje vladnih poročil skoraj potrjuje druge vesti, ki pravijo, da je šla v zrak vsa oprema in muni-

cija rumunske armade, tako da je isti za par let onemogočeno vsako vojskovanje.

Ker vlada v zadnjem času, kar naši čitatelji vedo, med Rumunijo in Rusijo radi Besarabije velika napetost, je naravno, da govore nekatera poročila o eksploziji, ki je bila naročena iz Moskve.

Druga poročila pa trdijo da je započelo v Rumuniji veliko revolucionarno gibanje proti vladu sedanjega min. predsednika Bratianu in spravlja eksplozijo s tem v zvezo. Vsekakor so v Rumuniji vsled njene imperialistične politike zelo vroča tla in presenečenja niso ravno izključena.

g. Srečka Kumarja z istim sporedom, ki je bil na lanski turneji po Italiji. Sodeluje tudi operni pevec g. Rijavec iz Jugoslavije. Koncert se bo vršil v gledališču Filodramatico dne 8. junija ob 20.45 uri.

ZUPNIJSKI IZPITI.

Zupnijski izpit je napravil pri nadškofijski izpraševalni komisiji v Gorici v sredo dne 4. junija g. Reja Karl, župni upravitelj v Ročah. Castitamo!

BINKOŠNA VESELICA V POSTOJNSKI JAMI

se bo vršila v nedeljo z vsem sijajem. Izven običajnega vzporeda (razne godbe, podzemeljska restavracija, pošta itd.) bo prolovjal moški zbor v novi koncertni dvorani razne pevske točke. Bajne krasote Postojnske jame bo razsvetljevalo nad pol milijona sveč. Ker je vozna cena znižana za 40% za vse posebne in redne vlake, porabimo to ugodno priliko in pohitimo vsi v svetovnoznameno Postojnsko jamo. Veselica se bo vršila pri vsakem vremenu. Posebni vlak odhaja iz Gorice ob 7.55.

PODPREFEKT DR. AVIAN JE ZAPUSTIL SEŽANO.

Sežanska podprefektura je ukinjena. V pondeljek dne 2. junija se je poslovil od kraških županov podprefekt dr. Avian. V imenu županov in kraškega prebivalstva ga je pozdravil župan iz Lokev, veleposestnik Muha. Muhi ne bi zamerili, če bi se od njega poslovil v svojem lastnem imenu in v imenu še nekaterih njemu podobnih županov. Hvaležnosti slovenskega kraškega ljudstva pa ta gospod ni zaslužil. Muhi pa je bil prej navdušen narodnjak, danes pa plava v drugih vodah. Žalost na mu majka.

VELIKI SVET

fašistovške stranke bo zboroval v Rimu dne 19. junija. Med drugimi bo poročal Mussolini o splošnem političnem položaju.

DNE 15. JUNIJA

bo pa zboroval narodni svet fašistovske stranke. Tega zborovanja se bo udeležil tudi Veliki svet in 75 fašistovskih pokrajinских tajnikov. Predsedoval bo Mussolini.

300 PROPAGANDNIH SHODOV

bo priredila fašistovska stranka dne 6. septembra po vsej državi. Pri tem bosta slavila kvaliteto in zametalo kvaliteto oba kvalificirana voditelja slovenskih fašistov Bandelli in Peter-

stvo ceni Vinkota, ki mu takó iz duše poje in naravno zadene vsako žalostno in veselo stran našega življenja.

V Zagrebu izhajajoča „Sv. Cecilia“ je pričela med drugim tudi tole: Na tem koncertu so se izvajale izključno skladbe zaslужnega slovenskega skladatelja (Vodopivec), ki je v teh težkih časih, katere preživlja slovenski narod na Goriškem, svojemu narodu učitelj in mu vzdržuje ne samo njegovo pesem, ampak tudi narodno zavest. Ime Vinka Vodopivca ni tudi nam (Hrvatom) nepoznano. Pred več leti je veliko pisal za naše tamburaše in tudi „Sv. Cecilia“ je ponosna, da je vše mnogo let zvest sotrudnik in priatelj. Vodopivceve skladbe brez velikih pretresov (zahtev) izvirajo iz vročega slovenskega srca; zato je razumljivo, da se

gajo vsakemu v sreči ter ga osvajajo in navdušujejo s svojo prirodno melodijoznostjo in priprostostjo. Istotako se izraža „Pevec“, da je Vinkov koncert v Gorici vzpel sijajno.

Glas Vinkove pesmi zavzemlje vedno večje dimenzije. Cenijo ga svobodni slovenski bratje, spet njegov razveseljuje tudi hrvaško srce, a nam Slovanom v Italiji je Vinko pravi buditelj narodne zavesti kakor je bil svoj čas učitelj in skladatelj Brajša s svojim ponarodelim napevom trpeči Istri.

lov. Vse skladbe so našle dobrohoten sprejem tudi pri strogih kritikih, ki so spoznali v Vinkotu velik glasbeni talent. Pevski zbor pa so se njegovih kompozicij oprijeli s toliko hvaložnostjo, da je postala njegova pesem takoj narodova last kot n. pr. Orlovska himna, Slovenski straži itd.

Kako je Vinkova pesem osvojila vse kroge, pričajo nastopi naših društev, ki prepevajo v pretežni večini njegove pesmi. Kakor je postal S. Gregorčič last naroda, tako smemo z isto pravico šteti Vinkota med našo lastnino. Kako se ceni njegova bogata v melodiji, a priprosta in srčano ljubka, včasih odločno pogumna in umetna pesem, dokazujejo koncerti, na katerih se proizvajajo izključno Vodopivčevi komadi.

Prvega te vrste je dala glasbeno obražena Idrija pod strokovnjaskim poukom in vodstvom g. dekana Arkota. Temu vzgledu je sledila letos 19. marca „Glasbena matica“ v Gorici. Naš neumorni skladatelj in koncertni vodja g. Komel je hotel s svojim večnim zborom pokazati lepoto Vinkove pesmi. Izbral je njegove najmarkantnejše skladbe, da pokaže v pravi luči vsestranost Vinkovega glasbenega talenta. Prenapolnjena dvorana „Trgovskega doma“ je živ dokaz, kako ljud-

Življenje v rimskem parlamentu.

(Piše poslanec dr. Besednjak).

Volilna nasilstva pred parlamentom.

Rim, 31. maja.

Višek je doseglo burno zasedanje nove zbornice v petek popoldne. Ko sem se podal na svoj sedež, je ravno fašistovski poslanec Farnacci poročal o protestih proti poteku volitev ter izjavil, da je komisija vse proteste zavrgla, ker so neopravičeni. Predlagam začetno, naj zbornica odobri za sedaj vse poslane vladne večine.

Socialist Modigliani zavpije: »Kljub vsem sleparjam in nasilstvu!«

Iz klopi na desnici: »Ne pritožujte se, ker bi se vam lahko godilo slabše!«

K besedi se oglasi socialist Matteotti in prične:

Vladna stranka ni dobila toliko glasov, kolikor jih ji je bilo priznanih.

Najbrž jih ni dobila niti toliko, da bi ji pritikalo tisto število poslancev, ki ga danes ima v zbornici.

Grozen ropot med fašistovskimi poslanci, vse vpije in kriči vprek.

»Čemu se toliko razburjate, gospodje od večine? Volitve nimašo vendar za vas prav nobenega posmena! Saj je Mussolini sam ponovno izjavil, da se bo vzdržala vladna oblasti tudi s silo, ako bi volitve izpadle neugodno.«

Mussolini jame kimati z glavo in pritrjuje govorniku. Vsa fašistovska večina začne pri tej priliki navdušeno in viharno ploskati.

Na Nehajščanskem volilec, ki bil kajti on je vedel, da bi bilo njegovo glasovanje proti vladni brezuspešno. Oborožena fašistovska milica, ki ni podvržena kralju, ampak ministru predsedniku je delala med volitvami vsakovrstna nasilja in... (Celokupna fašistovska večina plane na noge in začne vpit: »Zivela milica! Nehajte z obrekovanjem! Zivijo milica!«) Vsi fašisti ploskajo, nekateri mladi se zaženejo z desnih sedežev proti levici, da bi se spopadli z opozicijo, pa reditelji jim zastavijo pot in jih zadrže.

»Oborožena milica« nadaljuje govornik...

»Je imela pogum, ki ga Vi nimete zaupiye fašist na levico!«

»Tudi v Meksiku se delajo volitve s pogumom in revolverji« zavrne Matteotti.

Cerovškov gospod.

Življenje Valentina Staniča.
(Spisal Joža Lovrenčič)

Na Vendimico zjutraj so bile vse banjščarske steze, ki peljejo proti Kanalu polne: moški in ženske in otroci so hiteli na Vrh, da ne zamudijo gospodovje maše. Kakor dolga vrsta mravelj so šli, eden za drugim. Ko je z Vrha zvonilo, so podvizi, otroci so se spustili v tek; ko je odzvonilo je le še kak prištet Banjščkar v družbi z nadušljivo ženico počasi sopal v hrib.

Po opravilu so se Banjščkarji vstavili pred cerkvijo; radi bi vdeli, kakšen je novi gospod v nadvini obleki in tudi govorili bi radi z njim.

In so.

Ko je stopil iz žagrade, se mu je

»Ne primerjajte nas z Meksikom!«

»Saj res! Prosim oproščenje Meksikanca!«

Nov smeh na levici. Grozen ropot med fašisti, nekateri dvigajo pesti in se hočejo zagnati proti socialistom. Reditelji jih komaj zadržujejo.

Matteotti nadaljuje v največjem krik: Na parlament je prišlo na stotine protestov radi volilnih nasilstev. Kandidati niso mogli ponokod bivati v svojih stanovanjih, milica je nadzorovala glasovanje volilcev, trgala jim je legitimacije, jih tepla, zastopnike liste je gnala iz volilnih sedežev...«

V fašistovskih vrstah se je vnel pri teh besedah požar. Od vseh strani zbornice se je dvignilo divje vptje, posamezni fašistovski poslanci so bili od ogorčenja kar iz sebe. »Ni res! Lažeš! Same podle laži! Lažeš! Volitve so bile svobodne! Tako svobodnih volitev sploh še ni bilo! Lažnik! Obrekovalec!«

Matteotti: »Jaz ne obrékujem nikogar, jaz naštavam gola dejstva...«

»Molči, lažnik!«

Malo je manjkalo, da se ni vsula gneča fašistovskih poslancev proti našim sedežem na levici in bi bil pretep s socialisti. Reditelji, ki so se danes strašno potili in trudili, so komaj preprečili spopad. Govornik je v viku in ropotu komaj slišal svoj lastni glas in je večkrat prekinil svoj govor. Poslanec Giunta je prišel preko zbornice na levico in začel nagovarjati svoje fašistovske tovariše naj bodo mirni na desnici k lastni stranki, a ga niso uslušali. Obljubili so le, da bodo tihi. Tako je Matteotti mogel končati svoj govor, ki ga je pa precej skrajšal.

Pretep v parlamentu.

Da bi pomiril svoje ljudi je Giunta prosil za besedo. Povedati je hotel, da si fašisti z vpitjem in ropotom le škodujejo in da je prva dolžnost večine ohraniti mir. »Toda radi tega se jaz ne odpovedujem svoji duši bojevnika, ki se ne kesa svojih nasilstev in ki je pripravljen, jih ponoviti proti tisti tolpi tam na levici!« Pokazal je na socialiste, komuniste, republikance in skupino Amendole. Komaj je spravil besedo tolpa, je zavrnalo na klopeh levice. General Bencivenga, pristaš Amendole, katerega sem vi-

približal prvi Kafol, ga pozdravil in rekel:

»Gospod, tudi v Goriči smo že bili. Škof nas je poslušal in nam dal upanje!«

Stanič se mu je dobodušno nasmehnil in vprašal:

»To so pa vsi Banjščkarji?«

»Vsi, gospod, ne morejo vas dočakati!« je odvrnil Kafol, a Stanič je spregovoril s tem in onim prijazno besedo in otroci in ženice so se mu bližale in mu poljubljale roko.

»Kmalu sе bomo videli pri Svetem Duhu,« jim je zatrjeval.

»O gospod, kako so dobrni, da pridejo k nam, Bog jim daj zdrujava!« so ginjeno vsklikale ženice še ko je šel niz dol po hribu, spremiljan od Banjščkarjev, ki so se namenili tudi v Kanal na šagro.

»Res, takega gospoda še nismo imeli kot bo ta«, so govorili možje in ženice na poti domov. »Kako mu vse lepo pristoja, kako pobožno mašuje in kako zna lepo po naše

del razločno par korakov od sebe je nenadoma zarudel, zaiskrile so se mu oči in pognal se je s svojim orjaškim telesom navzdol, da bi dosegel Giunto in se maščeval radi žalitve. Za generalom Bencivengom so se vsuli ostali poslanci skrajne levice, da bi mu pomagali. V tem so se že spustili fašistovski poslanci s svojih sedežev in pridrli na sredino zbornice. General Bencivenga je bil namah obdan od fašistov in pričel se je pretep.

Mussolini in vsi ministri so se dvignili z vladne klopi in gledali vznemirjeni, kaj se bo zgodilo. Ob prvem naskoku je padel general Bencivenga vznak, a brž je bil zopet na nogah. Videl sem ga, kako je tolkel na levo in desno, če sem zamolklo bobnanje glav, ki so prejemale udarce. Pred meno je bila videti ena sama gneča mahajočih rok in prerivajočih se teles, sredi katerih je prvačila krepka postava Amendole.

Reditelji in gruča fašistovskih poslancev se trudijo, da bi ločili nasprotnike, a prvi poskusi so brezuspešni. Borba se nadaljuje s še večjo ostrostjo. Bencivenga je prejel par novih udarcev, a prešel je zopet k napadu in враča obilno.

Predsednik zbornice maha razburjeno z zvoncem, vpije na vse glas, a nihče ga ne sliši. Kar naenkrat zabrnje vsi električni zvonce parlamenta, na tribunah se prikažejo orožniki: predsednik je dal znamenje, da je treba spraviti občinstvo iz zbornice. Nato prekine predsednik sejo in se odstrani, pustivši poslance v polni bitki. Še le po par minutah se vrne mir in se more seja nadaljevati. Mussolini in ostali ministri zopet sedejo.

Opozicija je pričakovala, da bo proslji, da naj bodo mirni na desnici k lastni stranki, a ga niso uslušali. Obljubili so le, da bodo tihi. Tako je Matteotti mogel končati svoj govor, ki ga je pa precej skrajšal.

Kakor čujem, je general Bencivenga poklical Giunto na dvoboj.

Zbornica je potrdila izvolitev poslancev vladne stranke!

TO IN ONO.

KAKO JE ZIVEL LENIN V ŠVICI?

Lenin je stanoval v Zuriehu pri čevljaru Kammerer-ju, ki ga je obiskal pred dnevi poročevalci časopisa »Vilag«. Kammerer je pričakoval časnikarju o Leniu sledče zanimivosti:

»Nisem vedel kdo je. Nikoli ni govoril o svojih zadevah. Vsaki dan je dobil 10 do 12 pisem. Ker so mnoga pisma prihajala na ime Lenin, mi je priznal, da je politični preganjanec.

pridigati. In kako lep glas ima! O, Čepovanci in vsi nas bodo še zavidali. Devet far na okoli ne zmore takega gospoda!«

Tak vtis je napravil novi gospod na svoje bodoče ovčice in vso njihovo hvalo je zaslužil in njihovo pričakovanje še presegel v devetih farah in še šest zraven, kolikor jih je štela tedaj goriška škofija pod škofom Juzaghom, — nadškofovo čast je prenesel Jožef II. na Ljubljano — res ni premogla takega gospoda kot je bil Cerovškov gospod — Valentin Stanič.

Banjški gospod.

Na Banjščicah je od septembra do novembra vse oživel. Septembarske lepe dni so pobelili cerkev in farovž, da bi napravila na gospoda boljši vtis. Zvozili so mu drva, da dobi vse pripravljeno, ko pride. Sredi novembra so pa šli v Bodrež in znosili gospodovo opravo na ramah, kolikor je bilo mogoče, drugo so pa pripeljali z voli. In

Drugi krat mi je pričekoval, da piše članek v neki ruski časopis. Drugača nisem vedel o njem, četudi sva se večkrat razgovarjal. Zivel je mnogo bolj skromno ko jaz. Njegovi ženi sem dovolil, da je kuhalo v moji kuhinji. Pri kosilu so jedli vsak dan krompir. Na mesec mi je plačeval za sobo 28 frankov. Zahteval sem 30, toda Lenin je dolgo glijal za 2 franka in popustil sem. Soba v kateri je stanoval Lenin je bila zelo majhna. V njej je bila ena postelja, ena miza, dve stolice. Danes stanejo v njej tapetnik.

Zadnja tri leta me je obiskalo veliko lepo oblečenih ljudi. Povpraševali so, če je zapustil Lenin pisma ali obleko. Ko je Lenin odpotoval, je v resnici pustil mnogo paketov pisem in rokopisov. Toda moja žena je po njegovem eduhu vse začgala. Pustil je tudi nekaj obleke, ki jo je daroval mojem sinu; med drugim mu je daroval tudi svit plašč, ki ga je nosil, ko je šel na izprehod. Neki gospod iz Pariza, ki me je obiskal pred meseci, je rekel, da bi bil danes to velik zaklad!«

AMERIKANSKA REKLAMA.

Trgovec v Njujorku je razglasil, da dobi par svilnih čevljeh v dar tisti, ki nakupi pri njem za 5 dolarjev blaga. Reklama je bila tako učinkovita, da je bil takoj prvi dan neverjeten naval. Prišle so revne in bogate gospode. Od prevelikega drenja so prepričajne ženske razbile vrata in velika stekla v oknih; ranjenih je bilo 20 žensk in tri so morali odpeljati v bolnico. Trgovec je imel sicer občutno škodo, a je najbrže vseeno prišel na svoj račun: dogodek je vzbudil mnogo pozornosti in trgovina je postala znana.

OBČINSKE VOLITVE Na STAJERSKEM.

Pred dnevi so se vrstile na Štajerskem v Nemški Avstriji občinske volitve. Zanimive so bile radi tega, ker imajo ženske volitveno pravico. Pokazalo se je, da je ženska v politiki mnogo bolj strastna ko moški. Zlasti v Gradeu se je to opazovalo. Vse so šle voliti. Bogate in revne, stare in mlade, klukaste in ravne, matere z otroci in brez otrok. Mož je moral na cesti paziti na voziček in otroka, da je žena lahko volila. In še o nekem zanimivem dejstvu moramo poročati. Mlade volilke so šle s svojimi fanti na volišče kot na obiect. To je dokaz, da je pri ženski ljubezen večja ko pa prepicanje.

»Hrvatje bodimo najprej bratje. Začnimo delati. Drugi bodo sicer boljše naše delo nadaljevali, ali naša slava bo največja.«

(Nikola Tommaseo, v svoji hravatski knjigi »Iskrice«.)

tiste dni sta prišli tudi gospodova mati in sestra Katarina in povedali, da bo gospod prišel 19tega pooldne.

In so na Trušnjem okoli cerkvice in pred farovž zasadili mlaje, jim v vrhe pripeli bršljinove vence, od katerih so viseli pisani trakovi, že daleč naznanjajoč, kako slovensko sprejmejo Banjščkarji svojega gospoda.

Soboto 19. novembra je bilo že vse praznično in slovesno. Ob štirih so pričakovali gospoda, zato so že uro prej začeli pritrkovati. Ključar Madon pa je dober streljaj od cerkve nabijal in polnil topiče-možnarje. Ko so bili možnarji nabiti in razbeljeno želeso na prižigalniku, je zapobil otroke, ki so postopali okoli njega, se dotaknil, okrenivši glavo, z razbeljenim koncem prižigalnika možnarjevega uhlja, kjer je bil smodnik, in silen pok je odmel od vseh gor. Šestkrat je Madon prižgal in spet na novo polnil, med tem ko so v zvoniku dalje pritrko-

Vozni red avtomobilov

od 1. junija t. l.

TRST—POSTOJNA.

7.30	16.30	odh. Trst	9.30	20.—
8.—	17.—	Općine	9.—	19.30
8.15	17.20	Sežana	8.40	19.10
8.25	17.40	Štore	8.20	18.50
8.35	17.55	Sinadole	8.05	18.35
8.45	18.15	Senožeče	7.45	18.15
9.—	18.35	Razdrto	7.25	17.55
9.40	19.10	Hraše	6.50	17.20
10.—	19.30	Postojna	odh. 6.30	17.—
+ Vozi samo od 1. maja do 31. okt.				

TRST—KOMEN.

17.15	odh.	Trst	8.30	
17.45		Prosek	8.—	
18.15		Nabrežina	7.30	
18.35		Gorjansko	7.10	
18.45		Komen	odh. 7.—	

TRST—IL. BISTRICA.

16.—	odh.	Trst	8.30	
16.40		Bazovica	8.—	
17.—		Lokev	7.40	
17.15		Sv. Kanejan	7.25	
17.25		Skofle +	7.15	
17.30		Britof	7.10	
17.35		Vreme +	7.05	
17.45		Buje	6.50	
18.10		Ribnica	6.30	
18.30		Prem +	6.15	
18.45		Topolea +	6.00	
19.00		Bistrica-Trnovo	5.50	
		odh.		

+ Postajališče po potrebi.

KOBARID—SV. LUCIJA.

4.15	8.—	15.45	Kobarid	11.25	16.05	22.25
4.30	8.15	16.—	Idersko	11.10	16.—	22.20
4.45	8.30	16.15	Kamno	11.—	15.40	22.—
4.50	8.35	16.20	Selišče	19.55	15.35	21.55
5.00	8.45	16.30	Volče	10.45	15.20	21.49
5.05	11.30	16.45	Tolmin	10.30	15.10	21.30
5.25	11.50	17.05	Sv. Lucija	10.—	14.45	21.—
5.35	12.—	17.15	Sv. Lucija	9.50	14.38	20.58
		odh.				

Op. Pri Sv. Luciji zveza z vlaki. V Kobaridu zveza s korijero proti Boveu. + Samo v pondeljkih, četrtkih in sobotah.

IDRIJA—SV. LUCIJA.

4.—	15.—	odh.	Idrija	11.45	22.40
4.10	15.10		Sp. Idrija	11.30	22.30
4.15	15.25		Luznik	11.20	22.20
4.25	15.30		Otalež	11.15	22.10
4.40	15.50		Želin	11.—	22.—
4.50	16.—		Reka	10.50	21.50
5.—	16.10		Stopnik	10.40	21.40
5.10	16.30		Tribuša	10.30	21.25
5.20	16.40		Slap	10.25	21.10
5.25	17.—		Idrija	10.10	21.—
5.30	17.15		Sv. L. postaja	10.—	20.50
5.40	17.30		Sv. Lucija	odh. 9.20	20.30
		Op. Zveza z vlaki.			

vali. Iz vseh vasi so se zbrali ljudje in čakajoč gospoda, so občudovali Madonovo spremnost in praznično razpoloženi poslušali pritrkovanje, ki ga niso doma slišali že toliko časa.

»Gospod gre, gospod!« je zašumelo med ljudmi.

Otročaji, ki so bili prilezli v zvonik in se z lin razgledovali, so zapazili, da prihaja po kanalski stezi visok mož. Prilezli so nekateri iz stolpa in kazali na prihajajočega.

»Res je, res jet! Kafol, zberite može, pojrite mu naproti!« Pa ni bilo več časa. S hitrimi koraki se je bližal gospod; Madon je streljal, v zvoniku so pritrkovali, vaščani so pa ob slavoloku čakali. In ko je prišel smehlja se do slavoloka, ga je Kafol lepo pozdravil. Gospod se je ginjen zahvalil in jih povabil v cerkev, da jim podeli prvi blagoslov.

Gospod se je udomačil, uredil

TRST—VIPAVA—AJDOVŠČINA—IDRIJA.

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

... Da bo večji uspeh naj vzameta pomagač, kvalificirane Lulike, Cijoje, Galevsige, Vodopivce, Obljubke in njim podobne značaje. In priznali bomo: govoril je samo „izbrani cvet“. Le korajžno.

DRZAVNI KONGRES INVALIDOV
Se bo letos vršil dne 22. junija na Reki.
LETOS BO MANJ VINA.

Poslaneč Marescalchi je ugotovil da bo letos v Piemontu, Emiliiji, Umbriji in Liguriji mnogo manj vina ko lani. Radi velike toče bodo imela tudi Brda in Vipavsko letos za polovico manj vina.

OBVESTILO.

Solski oskrbiški kom. Reina v Trstu javlja, da bo sprejemal stranke za na prej samo ob pondeljkih, četrtekih in sobotah od 11 do 12 ure.

UCITELJSKO ZBOROVANJE

Preteklo nedeljo se je vršil v Rimu k učiteljske zveze za celo državo. Na zborovanju je popolnoma prevladovala struja, ki noče zasužniti učiteljske organizacije vladajoči politični stranki. Kongres se je izjavil tudi proti Gentilejevi solski politiki. Gentile ni posdal na zborovanje svojega zastopnika. Med našimi učitelji so pa Vuge, Vodopivci, Makovci, Zgornjci in drugi, ki pozabljajo na svojo moško čast in se udinjajo onim, ki nas tepejo s korobačem. Iz nečednih sebičnih namenov pljujejo na svojo preteklost in se delajo bolj papežke ko paž sam.

ČUDNE IZJAVE.

Faš. poslaneč Farinacci je v svojem zadnjem govoru v parlamentu trdil: „Napravil se je poizkus omalovaževati izid državnozborskih volitev. češ, da so se vrstile pod nasilstvi. Niti enega izmed nasilstev niso nasprotniki fašistov dokazali.“

Slovani smo tudi vložili protest proti nasilju pri volitvah. Radi sleparstev in nasilja smo izgubili nad 25.000 glasov. Vse zločine je mogoče utajiti, toda nasilne smrti slovenskega mučenika Antona Stranearja iz Šturi ne bo nikče utajil.

V ŽELODCU JIH IMAJO.
Poslaneč Amendolo in znanega poslaneča generala Bencivengo je obkoli skupina fašistov, ko sta izstopila iz parlamenta. Fašisti so vprizorili živahnno demonstracijo nasproti oposicionarnima poslancema. Do hujšega prišlo, ker je takoj posredovalo očiščenštvo. Tudi bivšega ministra v fašistovski vladi Di Cesaro so fašisti prepričano izvijzgali.

IZGUBLJENO-NAJDENO.
Na zelenjadnem trgu se je našla deurnica z nevelikim zneskom. Naslov pove upravnštvo.

IZGUBLJENO.
V torek zvečer je neki voznik na potu iz Gorice do Iderskega zgubil zavoj (paket) z različnim ženskim blagom. Pošten najditelj naj ga odda proti dobri nagradi v upravnštvo li-

MUSSOLINI VIDI PRED SEBOJ SE TEŽKE ČASE.

Mussolini je pisal pred kratkim svemu dobremu prijatelju tajniku milanskega snopa, Marijo Ciampoliju, pismo, v katerem pravi med drugim tudi to-le: „Čas je, da se končajo v stranke spori in spletke, ki so več ali manj osebnega značaja. Ne smemo misliti, da je že vsega konec in da se snejo črne srajce udati lenobi. To bi bila zmota, večika zmota, ki bi bila nedostljiva, če bi se to stanje nadaljevalo. Smo komaj na začetku in kakor vseh pet let, smo tudi danes dobesedno še obdani od mnogih sovražnikov; najbolj nevarnih niti ne vidimo. Dobro je, da se to godi, to nas ohrani budne in čujejo.“

Gremo nasproti novim dogodkom in pred novimi neposrednimi boji stojimo; potrebno je, da tem odgovarjajo naše sile, da bo zmaga naša. V teh bojih računam posebno na milanski fashiem.“ Zanimivo je, da so fašisti začeli znova računati s svojimi sovražniki. Se pred kratkim so svetu označili, da so vse svoje nasprotnike pomandrali.

PREDSTOJNISTVO SVETIŠČA NA SV. GORI

nas naproša naj objavimo v listu, da je vsak dan, zlasti pa v sobotah, nedeljah in praznikih preskrbljeno, da slovenski verniki lahko opravijo sv. spoved v slovenskem jeziku.

RADI PRAZNIKA

prihodnji pondeljek dne 9. t. m. „Straža“ ne izide. Opozarjamо čitatelje na vozni red avtomobilov, veljaven od 1. junija t. l., ki ga prinašamo na današnji prilogi.

TOČA.

V noči od pondeljka na torek okrog 3 ure zjutraj je obiskalo našo deželo neurje, ki je napravilo po

naših poljih večmilijsko škodo in povzročilo, da marsikateri kmet in posestnik z obupom gleda v bodočnost. Toča, ki je četrt ure padala skoro suha, je oklestila polovico naše dežele. Prihrumela je od severozapada ter od Kanala po Šoški dolini, čez južni del Brd, preko Goriče-vihrala čez trnovsko pobočje in Vipavsko dolino do Št. Vida pri Pavi. Nekateri kraji so docela, drugi deloma vničeni. Najhujše so prizadete nekatere vasi v Šoški dolini kot Plave, Anhovo, potem Grigar in del Banjške planote, dalje Prvačina, Šempas, Kamnje, del Dornberga, potem Pevma. Standrež, Št. Peter, Posabotin i. t. d. Najhujše je udarjena trta, potem žito, fižol, krompir, sadje, sploh vsi poljski pridelki, ki so bili zdaj v najlepši rasti.

Pozivamo slovenske poslaneče, da zastavijo vse svoje sile in dosežejo, da priskoči vlada ubogemu ljudstvu na pomoč. Brezpogojno pa mora vlada odpisati zemljiško-dohodninski davek!

Kaj je novega na deželi?

KAMNJE.

Dne 3. t. m. ob 3.30 zjutraj je prebivalce tukajšne fare prebudila iz spanja strašna toča, ki je skoz četrt ure neusmiljeno klestila in uničevala vse poljske pridelke. Prežalosten pogled se je nudil gledalcu na vse zgodaj: potleh vse belo od debele toče, zmeti polni ledu, lice vrtov, polja in vinogradov popolnoma spremenjeno in ovustošeno. Najbolj je trpela trta, od kogega zaroda je ostala komaj mala četrtnina. Trt in les pa je pokvarjen še za prih. leto. Vina tedaj bo komaj za izplačilo državnega vinskega davka. Enako je uničeno žito, fižol in sadje. Ljudstvo obupno gleda v prihodnost in premišljuje, kako se bo prehranilo. Odpomoč mu je nujno potrebna! Ubogi kmet! ti si res trpin, pakljud temu kliči udano s Jobom: „Bog je dal, Bog je vzel, češčeno naj bo Njegov sveto Ime! Dolžnost vlade je pa vinogradniku vsaj vinski davek brisati.“

NA VITOVLJAH

pri romarski cerkvi M. Božje se bo vršila oba binkoštna praznika služba božja kot po navadi. Sv. Kriški patri kapucini, ki so nam vsakikrat ob teh cerkevih shodih nudili zdatno pomoč, so odšli preko meje. Nadomestili jih bodo za enkrat bližnji gg. duhovniki iz Črnič in Šempasa; kako bo pa zanaprej pri vedno večjem pomanjkanju duhovščine, pa sam Bog ve! Romarjem bo postreženo v duhovnem in tudi v telesnem oziru. Prid' vrh planin, Vipavski sin počastit svojo Mater!

Ponesrečil se je Anton Ličen iz Oseka št. 59, zastopnik fašija pri zadnjih državnozborskih volitvah. Padel je pri obiranju češenj iz drevesa ter si zlomil levo roko.

IZ AJDOVŠČINE.

Neki laški major se je peljal v vlaku Gorica-Ajdovščina: hotel se je peljati v Dornberg. V rokah je imel zemljevid in je zasledoval postaje. Ni mu bilo znano, da so predružili med tem naša krajevna imena. Namesto da bi izstopil v Dornbergu se je peljal naprej. V Ajdovščini se je začudil, da vlak ne gre več naprej. Zato je vprašal nekega potnika, kje je Dornberg? „Tam, kjer je sprevodnik zaklical Montespino“. „Maledetto Montespino“, je kliknil ubogi major, ki je moral čakati, da se je z obratnim vlakom peljal v naš stari, slovenski Dornberg.

FOJANA.

Naša vas stoji ravno na meji slovenskega in italijanskega jezika, a smo

kov izredne vrednosti, prosimo ljubitelje umetnosti in druge merozdajne krage, da se zavzamejo za našo cerkev.

BOVEC.

Pri nas smo ustanovili novo mlekarino, opremljeno z najmodernejšimi stroji. Proizvajali bomo še boljši sir, kakor je bil dosedanj. Upamo da bomo dobili za „bovški sir“, ki je že sedaj na dobrem glasu, še mnogo novih odjemalcev.

Obrtno nadaljevalna šola v Bovcu zaključi svoje solsko leto 1923-24 dne 8. junija t. l. z razstavo vseh šolskih izdelkov, to je: obrtnega risanja, računštva, spisa in knjigovodstva. Istočasno se razstavijo tudi obrtni izdelki posameznih vajencev. Razstava bo občinstvu na vpogled 8. in 9. junija t. l. od 11. do 6. ure zvečer. Vsi razstavljeni obrtni izdelki vajencev se bodo o prihodki razstave tudi prodajali.

Vodstvo.**CEPOVAN.**

Tudi pri nas so razpustili občin. starešinstvo. Zgodilo se je to dne 22. maja. Pravijo, da vsled pomankljivega uradovanja. Jaz pa pravim, da ako bodo tudi nadalje tako uradovali kot se je do sedaj, potem se ni batil pomankljivosti (priimanjkljivosti). Ako bo gosp. komisar in svetovalci tako po cevi uradovali kot do sedaj g. župan in starešinstvo bomo lahko zadovoljni. In ravnotako, ako bodo pri takih dohodkih kot smo jih imeli ta leta brez davkov izhajali, bomo tudi zadovoljni. Zato je prav nesramno, da se očita po lepkah sedanjemu županstvu slabo uradovanje. Ako sta župan in stareš. kaj zagrešila ali poneverila, sta še vedno tu, da uravnata napake in so tudi zakoni, da se proti njim nastopa. Grdo je pa, da se po nedolžnem blati in iz političnih vzrokov obrekajo delavne in za občino požrtvovalne može, kateri dobro vedo in tudi razumejo, kako se da z malimi stroški izhajati in ne s tako blagajno, kakoršno si namejavate napraviti na račun krvavih žuljev občanov, katerih razmere in siromaštva še ne poznate. Sedaj ste kljub slabemu uradovanju (se ve po vašem) prejeli še lep prebitek. Bomo videli, kaj bo pa nadalje ker zato se bomo zanimali. Koncem vsega pa rečemo, da tega ni kriv g. komisar, ampak naši snoparji, ki so vedno rovali, črnili in pritiskali na razpust. Povemo pa, že sedaj, da bo to grozje grozno kislo, in da se boste še grše držali kot se do sedaj. Na svidenje prihodnjič.

Gospodarstvo.

TRŽNE CENE V GORICI.

Dne 5. junija so bile na goriškem trgu sledeče cene: špargli po lir 2.80-3.20, rdeča pesa 1.—1.20, kapus 1.60-2.—, kumare 4.00-6.—, salata 0.60-0.80, novi krompir 0.90-1.10, stari 80-90, navadni fižol 2.40-2.60, koks 3.30-3.60, grah 1.20-1.60, radič 0.40-1.—, spinača 1.20-1.60, žrešnje 1.—1.30, maslo 12-14, mleko 1.120, satovni med 10.—12.— lir, jajca 0.50-0.55.

VALUTA.

Dne 4. junija si dobil na tržaški borzi za 100 avstrijskih krov 0.317-0.327, za 100 češkoslov. krov 67.—67.50, za 100 dinarjev 27.70-27.90, za 1 dolar 22.95-23.05, za 100 frankov franc. 117.50-118.—, za 100 švicarskih frankov 403-406, za angleški funt 99.22-99.45 lir.

IZSELJENISTVO V ITALIJI.

Izseljivenci generalni komisar De Michelis je izjavil: tudi v tekočem letu se bo izselilo iz Italije 400 tisoč ljudi; to število bomo mogoče še prekorčili, ker povprašuje zlasti Argentinja po delavnih močeh.

Nujna dela po toči.

Huda toča je padala v Vipavski dolini, okolici Gorice, delih Brd in na Spod. Krasu. Škoda je ogromna in ako ne bodo prizadeti takoj nekaj ukrenili, bo škoda še večja.

Ker je padala toča zgodaj — zacetkom junija — in trta še ni v popolnem razvoju, grozje ni niti odvelo, moramo vse one trte, ki so po toči zelo poškodovane — gole — takoj obrezati, na vsak način pa odstraniti vse polomljene poganjke. To je prvo delo, ki bi se moral izvršiti prvi dan po toči. Trta bo še zagnala in lahko upamo na pridelek, ki bo sicer pičlejši in slabši kot bi bil prvi, a bo pridelek. Z gotovostjo lahko računamo tudi na to, da bodo novi poganjki do zime dovolj dozoreli ter nam dali tako rodni les za drugo leto.

Obrezovanju oziroma odstranjenju polomljenih poganjkov mora takoj slediti izdatno škropljenje z modro galico, ker se bo drugače peronospora tako razpasla, da bodo odpadli še oni listi, ki so slučajno ostali na trti.

Manj poškodovanim trtam moramo odstraniti polomljene poganjke ter jih poškropiti z modro galico (vitrijolom).

Ponekod je tudi koruza popolnoma uničena. Pregledati moramo celo njivo in prazna mesta, oziroma popolnoma vničena steba nadomeščati s činkvantino.

Poškodovan krompir je nujno potrebno poškropiti z raztopinou modre galice in apna, ker drugače ga bo peronospora popolnoma vničila — in ne bo nikakšnega pridelka.

Kmetovalci, ne obupavati!

Uredništvo
Gospodarskega lista.

Ureditev postaj za spuščanje bikov in nakup plemenskih preščev na Goriškem.

Dasi je bila goriška dežela zatrta in je likvidacijski komisar že s pričetkom tekočega leta prekinil vsako delovanje v prilog našemu kmetijstvu, sta se prej deželnemu kmetijski urad in pozneje goriško podravnateljstvo urada za kmetijski potovalni pouk z vso vnemo zavzela za izboljšanje naše domače živinoreje. Pred vsem je deželni kmetijski urad izposloval, da je furlanska pokrajinska uprava ugodila predlogu, da se ohranijo za nakup plemenskih bikov in za ureditev postaj za spuščanje zalogi, ki so bili v ta namen določeni v preteklem upravnem letu in ki se niso mogli uporabiti, ker je bila tedaj cena plimenske živine v Švici previsoka in ker se je izjavil radi kužne bolezni na parkljih in gobu drugi poskus nakupa na Predrelskem.

Tako je bilo mogoče, da se je v zadnjih dveh mesecih nakupilo in izročilo voditeljem postaj za spuščanje bikov v srednjem govedorejskem ozemlju 23 čistokrvnih plemenjakov rujave švicarske pasme; v prihodnji jeseni se bo izvršil nakup druge skupine plemenjakov za občine, ki niso še preskrbljene z zadostnim številom potrjenih bikov.

Vsled prizadevanja velezaslužene pokrajinske živinorejske komisije in z velikodušnim prispevkom, ki ga je dala na razpolago naša pokrajinska uprava, je bilo pred kratkim nakupljenih tudi 12 mriščkov nemške požlahtnjene pasme z visičimi ušesi. Živinorejci, ki želijo dobiti prešče te pasme po znižani ceni, naj se zglasijo najkasneje do 10. junija t. l. pri podravnateljstvu urada za kmetijski potovalni pouk v Goriči, Via Trieste 43.

M. HUMEK „DOMAČI VRT“
Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo“.

To je naslov novi vrtnarski knjige, ki je izšla v založbi Jugoslov. kgjig. v Ljubljani in ki stane broširana Din. 48., v trdo vezana pa Din. 60.— S to knjigo, ki jo je spisal naš priznani strokovnjak višji sadjarski nadzornik Humeck je silno ustrezeno potrebam vseh naših priateljev in gojiteljev vrtnarstva, saj smo jo v tako priročni in pregledni sestavi že dolgo pogrešali v našem slovstvu. Vrlo prav bo došla pa tudi našim gospodinjskim in kmetijskim šolam, našim vrtnarskim in drugim tečajem, ki so istotako prav težko pogrešali potrebnih tiskanih navodil za pridelovanje vrtnih rastlin. Humeckova knjiga nam v kratkih sestavkih opisuje vse, kar je neobhodna potreba za uredbo in obdelovanje domačega vrta. V svojem prvem delu obdeluje knjiga „splošno vrtnarstvo“, t. j. uredbo domačega vrta, pripravo zemlje in gnojenje kakor tudi glavna vrtnarska opravila; v svojem drugem delu v „posebnem vrtnarstvu“, ki ga deli v zelenjadarstvo, sadjarstvo in v cvetličarstvo, pa obdeluje vse posamezne rastline, ki se goje na domačem vrtu. Knjiga je pojasnjena vrhutega z raznimi slikami. Ker je spisana v gladki in lepi slovenščini in ker prinaša tolido dobrih in potrebnih navodil, jo bo vsak ljubitelj napredka z veseljem prebiral, saj bo našel v njej vse, kar potrebuje za uspešno obdelovanje vrta. Kdor jo bo čital, bo našel tudi mnogo nove pobude in praktičnih navodil za svoj vrt. Zato jo toplo priporočamo čitateljem v nakup.

TO IN ONO.**SKROMNE ŽELJE KITAJCEV.**

Kitajski razbojniki so v Hongkongu uveli precejšnje število katoliških misjonarjev. Dva izmed njih, misjonarja Jaffrayna in Millerja so izpustili. Dospela sta v Vitehov v žalostnem stanju. Hodila sta štiri dueve in štiri noči po hribih in dolinah. Prijazni razbojniki so jim izročili pismo in obljubili, da izpustijo tudi še ostale misjonarje; zahtevajo pa za to uslugo 20 šterlingov v gotovini, 100 pištol sistema Mauser, 1000 pušk in 130 tisoč patron.

MESTO SAMOMORILCEV.

Dunaj je postal v zadnjih časih mesto samomorilcev. Nikjer se ne izvrši sorazmerno toliko samoumorov ko na Dunaju. V mesecu maju je bilo na Dunaju 300 samomorilcev.

POSTENI MINISTER.

Litvanski minister Petrus je počenil v Rusijo. Za dolgo pot si je dovolil zmanjšati državno blagajno za 200 milijonov zlatih mark. Odnesel je s seboj za več ko eno milijardo hr.

Zdravnik
dr. Rado Sfiligoj
se preseli
z dnem 15. junija 1924
na Travnik št. 5, II.
(Nasproti Lekarne)

Na prodaj so posestva v Sloveniji. Mnogo najrazličnejših malih, srednjih in velikih kmetijskih in gozdnih posestev, gostiln, trgovin, zag, mlinov, hotelov, vil, stanovanjskih hiš, grajsčin itd. ima na prodaj po zelo ugodnih cenah: Reditetna pisarna Arzenšek e Comp. Celje, Kralja Petra ul. 22.

**Cement iz Čedada
po 17 lir kvintal**

pri

Benečančku v Kobaridu**MAŠ ZOBOZDRAVNIK****doktor Lojz Kraigher**

specialist za bolezni v ustih in na zobe, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila
v Gorici, na Travniku št. 20 ::

LEPA PRILIKA! Na prodaj je stroj za izdelovanje cementnih plošč in drugih cementnih oblik. Naslov: Corso Vitt. Em. III. št. 91, Gorica.

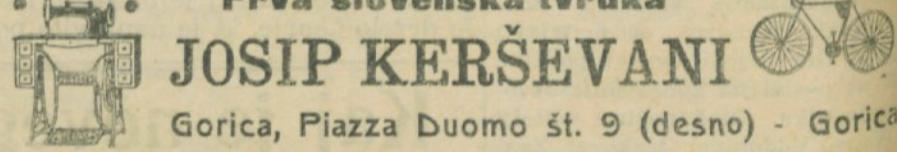
POBERAJ MAKSIMILJAN iz Delgenjive p. Plave se priporoča slav. občinstvu za prevažanje raznega blaga z tovornim avtomobilom po najnižjih cenah in solidno

Binkoštni semenj

Zupanstvo Sv. Lucija ob Seči naznana da se vrši pri Sv. Luciji na binkoštni pondeljek t. j. 9. junija semenj.

EXCELSIOR
A SALTO TRIESTE

Prodajna deobaje
knjigarna Kat. Tisk. društva v Gorici
(Montova hiša 2)

Prva slovenska tvrdka
JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno) - Gorica

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne „Mundlos“, dvokoles znamke orig. „Kolumbia“ belgijski pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju. — Lastnega mehanična delavnica in popravljalnica Piazza Duomo 5 (vogal ulice Rabatta).

PRODAJA NA OBROKE

S prvim septembrom p. l. je otvorila firma: «Grande Emporio Rateale» (centrala v Trstu)

Via Garibaldi 20, (prej Via Teatro)

svoje podružno skladišče.

Prodaja: izgotovljene obleke in po meri, najfinejše manufakturno blago, suknje, dežne plašče, obuvalo, klobuke, ovratnike, rokavice, naramnice, perilo itd.

Cene brez konkurenčnosti! Obroki mesečni in tedenski. Krojačnica prvega reda. Gorica, Via Garibaldi 20-II.

ERNIA ozdravljenja z najnovejšim pasom **BROOCK**. Mirodinica in dišavarnica E. Grapulin - Gorica naspr. Ijudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

POZOR!**Slovenska trgovina s čevljji v Gorici**

v Stolni ulici (Via Duomo) št. 11 nasproti stolne cerkve

Podpisana naznanjava sl. občinstvu, da sva otvorila lastno trgovino z vsakovrstnimi čevljimi

za gospode in kmete, za moške, ženske in otroke, pripreste in najlegantnejše

v Gorici, nasproti stolne cerkve, Via Duomo št. 11.

Izdelek domač in orovrsten. Cene nizke in konkurenčne. Izvršujeva vsakovrstna popravila in po meri.

V zalogi imava tudi sandale.

Za obilen obisk se priporočava udana

TRAMPUŽ-KOKELJ, trevec.